

Aan: Gemeenteraad en College van burgemeester en wethouders
Deelnemende gemeenten

Uw kenmerk: -
Ons kenmerk: U26-103
Betreft: Beantwoording ontvangen zienswijzen ontwerpbegroting 2026.1 en 2027 RMN
Datum: 27 augustus 2026

Geachte leden van raad en college,

Op 22 april jl. heeft het dagelijks bestuur van Reinigingsbedrijf Midden Nederland ingestemd met de ontwerp begrotingswijziging 2026.1 en de ontwerpbegroting 2027 en deze voor een zienswijze aan te bieden aan uw raad.

Ons bestuur heeft zienswijzen ontvangen van de raden van Baarn, Bunnik, IJsselstein, Nieuwegein, Soest en Zeist. Voor de volledigheid merken wij op dat de zienswijze van de gemeenteraad van Baarn alleen betrekking heeft op de begroting 2027.

Graag spreken wij onze dank uit voor alle zienswijzen en de grote betrokkenheid van de gemeenteraden bij RMN.

In de wet gemeenschappelijke regelingen is bepaald dat het dagelijks bestuur uw raad, voordat een begroting ter definitieve vaststelling aan het algemeen bestuur wordt aangeboden, een overzicht van alle ontvangen zienswijzen en de overwegingen van het dagelijks bestuur op deze zienswijzen toezendt.

Rekening houden met de financiële situatie van gemeenten

De gemeenteraden van zowel Bunnik, IJsselstein als Nieuwegein vragen RMN rekening te houden met de krappe financiële situatie van de gemeenten. Ook de gemeenteraad van Zeist vraagt om voldoende urgentie op het vraagstuk de kosten te beheersen, terwijl de gemeenteraad van IJsselstein vraagt om de focus te houden op bezuinigingen.

Het dagelijks bestuur van RMN herkent de financiële zorgen van de gemeenten. Voor zover het gaat om de eigen bedrijfsvoering accepteert het bestuur de opdracht te streven naar kostenbeheersing en efficiënter werken. Daarbij hoort ook het onderzoek naar de investeringsbehoefte van RMN, waarnaar de gemeenteraad van Soest verwijst, alsmede het beperkt houden van de inhuur van externen zoals de raad van Bunnik schrijft. Ons bestuur wil u erop attent maken dat er spanning kan zitten tussen het realiseren van organisatieverbeteringen enerzijds (zie verderop) en het streven naar kostenbeheersing anderzijds. Het doel van kostenbeheersing mag er van ons dagelijks bestuur niet toe leiden dat de doelstellingen ten aanzien van de organisatieontwikkelingen vertraging oplopen.

Het bestuur wijst u er voor de volledigheid nogmaals op dat vanwege nieuw rijksbeleid ten aanzien van het verhogen van de verbrandingsbelasting en de invoering van CO2-heffingen de kosten voor het verwerken van restafval zonder ingrijpende beleidsmaatregelen vanuit de gemeenten fors zullen stijgen. Op deze kostenstijgingen heeft RMN geen invloed. Voor RMN als uitvoeringsorganisatie van de (straks) zeven gemeenten is het niet zonder meer mogelijk om kosten te besparen op de dienstverlening aangezien het beleid door de gemeenten zelf wordt vastgesteld. Het dagelijks bestuur ziet daarbij een rol voor RMN in het adviseren van gemeenten in de mogelijkheden te besparen op kosten door beleidsmaatregelen of potentiële aanpassing van de dienstverlening aan inwoners.

Opvangen van kostenstijgingen (o.a. brandstoffen)

De gemeenteraad van Bunnik vraagt om de in de begrotingswijziging 2026.1 voorgestelde kostenverhogingen binnen de eigen bedrijfsvoering op te vangen. Ook de gemeenteraad van Soest en Zeist gaan er vanuit dat de stijgende brandstofkosten vanwege de vijandelijkheden in de Perzische Golf in eerste instantie binnen de begroting van RMN op te lossen, bijvoorbeeld via de post onvoorzien van € 200.000.

Op basis van cijfers tot en met begin juli verwachten wij dat de uitgaven voor brandstof RMN-breed over heel 2026 ongeveer uitkomen op de in de begroting opgenomen lasten. Wij hebben daarbij geconstateerd dat er op de post brandstof de afgelopen jaren veelal een overschot was aan het eind van het jaar doordat we deze begrotingspost (waarbij de marktprijzen flink kunnen schommelen per maand) voorheen aan de hoge kant werd ingeschat. Kanttekening is dat de kosten per maand in 2026 hoger dan gebruikelijke schommelingen kennen en dat daarmee een goede voorspelling lastig blijft.

Wij wijzen u er wel op dat RMN geen (algemene) reserve opbouwt: het uiteindelijke bedrijfsresultaat – hetzij positief hetzij negatief – zal uiteindelijk verrekend worden met de deelnemende gemeenten. Afgezien van de eerder beperkte post onvoorzien heeft RMN daarmee geen mogelijkheden gedurende het jaar onverwachte kostenverhogingen op te kunnen vangen. Daarnaast geldt zoals gezegd dat RMN als uitvoeringsorganisatie niet zonder instemming vanuit de gemeenten het niveau van de dienstverlening aan de inwoners kan aanpassen.

De gemeenteraad van IJsselstein verzoekt RMN in de begroting een tekst op te nemen dat de brandstofkosten ook voor 2027 nog erg onzeker zijn, terwijl de gemeenteraad van Nieuwegein ons bestuur verzoekt een proactieve informatieplicht buiten de P&C-cyclus om. Ook de gemeenteraad van Soest vraagt om actief geïnformeerd te worden, terwijl de gemeenteraad van Zeist aangeeft dat wanneer het niet mogelijk is de stijgende kosten binnen de huidige begroting op te vangen een begrotingswijziging wenselijk is. Van de genoemde opties geeft ons bestuur de voorkeur aan het proactief informeren van gemeenteraden (en colleges) bij tussentijdse financiële ontwikkelingen.

Daarnaast willen wij graag ambtelijk verkennen in hoeverre het mogelijk is om als RMN wel een reserve aan te houden om tegenvallers op te kunnen vangen en hiervoor een voorstel aan het algemeen bestuur voorleggen.

Gekozen indexering

De gemeenteraad van Baarn verzoekt om per 2027 de indexering van het gemeentefonds te volgen. Eerder hadden wij aangegeven dat het verzoek hieromtrent vanuit verschillende colleges dusdanig laat is verzonden, dat aanpassing van de begroting hierop (de indexering raakt aan alle doorrekeningen) niet meer mogelijk was. De raad van Zeist geeft aan hiervoor begrip te hebben.

De discussie over de stijgende brandstofkosten door geopolitieke oorzaken geeft overigens wel aan hoe weerbarstig de praktijk kan zijn en dat een te behoedzaam gekozen indexering zonder dat RMN een algemene reserve heeft om tegenvallers op te kunnen vangen uiteindelijk leidt tot exploitatierisico's voor de gemeenten zelf, met als potentieel gevolg dat de opbrengst van de afvalstoffenheffing uiteindelijk onvoldoende dekking biedt voor de gerealiseerde uitgaven.

Versterking van organisatie en sturing

Alle gemeenteraden geven aan het belangrijk te vinden dat RMN doorgaat in de organisatieontwikkeling, waarbij met name de verbetering van de P&C-cyclus wordt genoemd. Het dagelijks bestuur deelt de urgentie van de gemeenteraden om verder te werken aan de organisatie van RMN en zal gehoor geven aan de oproep (in de woorden van de gemeenteraad van Zeist) samen met de interim-directeur een heldere bestuurlijke koers te formuleren, gericht op duurzaam bestuur en organisatieverbetering, voorzien van een realistische tijdspad, en deze koers ter vaststelling voor te leggen aan het algemeen bestuur.

De gemeenteraad van Baarn verzoekt om uiterlijk 1 november 2026 een realistisch tijdspad voor de ingezette verbeteringen aan te leveren en over de voortgang hiervan halfjaarlijks te rapporteren. Hoewel het dagelijks bestuur zoals gezegd de urgentie om te komen tot organisatieverbeteringen herkent, hecht het bestuur wel aan een gedegen besluitvormingstraject. Daarbij komt dat RMN pas sinds juli een nieuw voltallig dagelijks en algemeen bestuur kent dat daarmee nog niet is ingewerkt. Wel zeggen wij toe voor 1 november een procesbrief aan de raden te verzenden.

De gemeenteraad van Zeist ziet graag dat de interim secretaris-directeur (pas) taken aan een opvolger overdraagt nadat de organisatie van RMN voldoende staat. Dit advies geeft het dagelijks bestuur ter overweging mee aan het algemeen bestuur.

De gemeenteraad van Soest vraagt aandacht voor een brede en transparante risicobeheersing, en wil als raad periodiek geïnformeerd worden over de risico's. Het dagelijks bestuur deelt deze opvatting en wil dit graag verwerking in de reguliere planning-en-controlcyclus.

Toetreding gemeente Houten

De gemeenteraad van Zeist geeft aan de kosten voor de toetreding van de gemeente Houten in het jaar 2027 het liefst in de primaire begroting verwerkt ziet en niet in een later op te stellen begrotingswijziging 2027.1.

De in 2027 eenmalig te maken kosten die toe te schrijven zijn aan de implementatie van de toetreding van Houten zullen conform lopende afspraken worden doorbelast aan de gemeente Houten zelf.

Wat betreft de structurele kostenverhogingen is in de ontwerpbegroting 2027 naast hogere lasten voor de operatie (welke conform de gebruikelijke uurtarieven ten laste komen van de gemeente Houten) ook - met het oog op de extra werkdruk vanwege de toetreding van Houten - structureel extra formatieruimte voor de afdeling P&O en de afdeling KCC opgenomen.

Voor zover er in de loop van 2027 door toegenomen werkdruk elders in de organisatie knelpunten ontstaan wil het bestuur die zoveel mogelijk integraal meenemen in de hierboven genoemde organisatieverbetering, waar mogelijk door toepassen van efficiënter werken conform de eerder benoemde wens hiertoe zoals verwoord in de ontvangen zienswijzen.

Aanpassing kostenallocatiemodel

RMN onderschrijft het belang van een transparante en toekomstbestendige kostenverdeling tussen de deelnemende gemeenten. Sinds mei 2026 wordt binnen een ambtelijke werkgroep bestaande uit specialisten van enkele deelnemende gemeenten en RMN gewerkt aan de ontwikkeling van een nieuw kostenallocatiemodel. Uit de eerste bijeenkomsten blijkt dat de vraagstukken die hierbij aan de orde zijn complex zijn en zorgvuldige uitwerking vereisen.

Gelet hierop is het niet realistisch om de begroting 2028 reeds volledig op basis van een nieuw kostenallocatiemodel af te rekenen. RMN acht het van belang dit traject zorgvuldig te doorlopen en de deelnemende gemeenten actief te betrekken bij de verdere keuzes en uitwerking. Na de zomervakantie organiseert RMN daarom een ambtelijke bijeenkomst voor alle gemeenten, waarin de voortgang van de werkgroep wordt toegelicht en de beoogde richting van het nieuwe model wordt besproken.

De uiteindelijke keuze voor een vernieuwd kostenallocatiemodel heeft directe gevolgen voor de aard, kwaliteit en beschikbaarheid van de gegevens die RMN nodig heeft voor een betrouwbare en rechtmatige kostenverrekening. Ons bestuur streeft ernaar om samen met de gemeenten te komen tot een breed gedragen en zorgvuldig geïmplementeerd kostenallocatiemodel.

De gemeenteraad van Zeist vraagt om de kaderbrief 2028 ambtelijk voor te bespreken voordat deze bestuurlijk wordt vastgesteld. Het dagelijks bestuur zegt dit toe.

Uitvoering reinigingstaken

De gemeenteraad van IJsselstein schrijft dat de uitvoering van de BOR-taken niet altijd en overal aan de gestelde verwachtingen voldoet. Het dagelijks bestuur erkent dit. De afgelopen jaren is door RMN gewerkt om de kwaliteit van de werkzaamheden te vergroten. Zo wordt momenteel toegewerkt naar een zakelijkere werkcultuur (waarbij de dienstverleningsovereenkomst leidend is). In het vierde kwartaal van 2025 is op initiatief van RMN een uitvoeringsoverleg-cyclus gestart tussen de (individuele) gemeenten en RMN (team beheer openbare ruimte) naar het voorbeeld van bouwoverleg-vergaderingen om te komen tot een zakelijkere en voorspelbaardere uitvoering van de reinigingstaken uit de dienstverleningsovereenkomsten. Daarnaast laat RMN de beeldkwaliteit van de openbare ruimte nu maandelijks door een onafhankelijk bureau meten om zo bij te kunnen sturen en verantwoording af te leggen aan de opdrachtgever.

Wel willen wij u erop wijzen dat het beleidsterrein van het beheer van de openbare ruimte aan verandering onderhevig is. Niet alleen areaaluitbreiding door woningbouw, maar ook de gevolgen van klimaatverandering (hetere zomers leiden tot meer onkruid, evenals een veel langer onkruidseizoen in de herfst, terwijl droge zomers juist leiden tot vroegtijdiger bladval) en beleidskeuzes van gemeenten (zowel het uitbreiden van ecologisch bermbeheer als achterstallig wegonderhoud leidt tot hogere onkruiddruk) zorgen voor een hogere werkbelasting, waarbij op voorhand de vraag is of de organisatie van RMN voldoende is ingespeeld op deze door RMN niet te beïnvloeden veranderingen. Om deze reden heeft RMN eind 2024 een extern bureau in de arm genomen die op basis van de arealen, die door de gemeenten worden aangeleverd, de begroting voor de reinigingstaken opnieuw op te bouwen. Behalve een realistischere begroting ontstaat daarmee ook meer mogelijkheden de werkzaamheden planmatiger uit te voeren.

Voor de gemeente Zeist geldt dat een eerste conceptversie ambtelijk is besproken. De gemeenteraad van Zeist schrijft dat zij op basis van de uitkomsten van het definitieve rapport het gesprek willen aangaan of zij conform de huidige dienstverleningsovereenkomst meer geld willen

uittrekken of juist streven naar aanpassing van de opdracht (beeldkwaliteit) binnen het bestaande budget. Uiteraard staat het dagelijks bestuur open voor dit gesprek.

Verduurzaming wagenpark

De gemeenteraad van Zeist vraagt, naar aanleiding van de situatie in de Perzische Golf, in hoeverre RMN in de begroting verduurzaming van het wagenpark nastreeft. Momenteel is een beperkt gedeelte van het wagenpark van RMN elektrisch, met name voertuigen van de afdeling Beheer Openbare Ruimte. Daarnaast maakt RMN gebruik van HVO100, een brandstof die 90% minder CO2 uitstoot dan reguliere diesel. Overigens stijgen en dalen door marktwerking de kosten voor HVO-100 mee met de kosten voor reguliere diesel. De afweging naar eventuele verdere verduurzaming van het wagenpark en alle aspecten die hiermee samen hangen (o.a. fors duurdere aanschafwaarde, kleinere actieradius, beperkte mogelijkheden tot oplaadpalen in verband met netcongestie in de regio Utrecht) hoort naar oordeel van het dagelijks bestuur in eerste instantie thuis in het algemeen bestuur.

Vervolg

Naar verwachting zal het algemeen bestuur op 9 september aanstaande de definitieve begrotingswijzigingen 2026.1 en de begroting 2027 vaststellen.

Met vriendelijke groet,

Namens het dagelijks bestuur van RMN,

Peter Bekker
Voorzitter

Annet Doesburg
Secretaris-directeur

Bijlagen

- Ontvangen zienswijzen (gebundeld)

